

Husopaska

Bratři Grimmov

Byla jednou jedna královna, která byla už dlouho vdova, a ta měla krásnou dceru. Když princezna vyrostla, požádal ji o ruku princ z daleké země. A když přišel čas a princezna se měla vydat za ženichem, vystrojila ji její milující matka na cestu s tolika poklady, bylo vám to krásných věcí, zlata, stříbra, šperků, nádobí; zkrátka všechno, čím se uctívají královské nevěsty. Doprovázet měla princezničku jedna mladičká komorná; té královna milovanou dcerku poručila; ta ji měla předat do rukou ženicha. Obě dívky dostaly na cestu koně, ten princeznin se jmenoval Falada a nebyl to jen tak nějaký kůň, ten vám uměl mluvit! Když nadešla hodina loučení, odešla matka do ložnice, tam vzala nožik, řízla se do prstu a tři kapky své královské krve nechala skanout na bělounký klůček. Ten pak dala dceři a pravila: „Milé dítě, tento klůček opatruj jako oko v hlavě, bude tě cestou chránit.“ Pak se v slzách rozloučily, princezna si klůček strčila do záhadří, nasedla na Faladu a vydala se za ženichem.

Jely asi hodinu a tu princezna najednou pocítila velkou žízeň, a tak řekla komorné: „Sestup a naplň mi můj zlatý pohár vodou z pramene, ráda bych se napila.“ „Když máte žízeň,“ pravila komorná nevrle: „slezte z koně, lehněte si k vodě a napijte se, já nejsem vaše děvečka!“ Princezně, protože měla opravdu ukrutánskou žízeň, nezbylo než sestoupit z koně, sklonit se nad pramenem a pít; musela se obejít bez svého zlatého poháru. Tiše si povzdechla: „Ach bože!“ Tu zašeptaly tři kapky matčiny krve: „Kdyby tohle tvoje matka viděla, srdce by jí puklo od lítosti.“ Ale princezna byla pokorná, neřekla nic a opět nasedla na koně.

Ujely několik mil, ale den byl horký a princezna zase dostala žízeň. Protože to byla duše čistá a na zlá slova své komorné dávno zapoměla, zavolala na ni: „Sestup a naplň mi můj zlatý pohárek!“ Ale zpupná komorná odsekla: „Chcete-li pít, napijte se sama, nejsem vaše děvečka!“ Tak princezna zase sestoupila z koně, položila se k tekoucí vodě, zaplakala a řekla: „Ach Bože!“ Tu ji odpověděly tři kapky matčiny krve: „Kdyby tohle tvoje matka viděla, srdce by jí puklo od lítosti.“ Když pak princezna pila, příliš se naklonila a klůček s třemi kapkami krve ji vypadnul a uplavál po vodě, aniž by to zpozorovala. Ale komorná se z toho potají radovala, neboť bez ochrany tří kapek mateřské krve jí byla princezna vydána všanc. Když chtěla opět nasednout na Faladu, komorná se na ni osopila: „Falada patří mně, ty si vezmi tuhle herku!“ Pak princeznu donutila svléci královské šaty a obléci si její obyčejné a k posledku musela také přísahat, že o tom na královském dvoře ani necekne, a když to nedodrží, bude po ní. Jen Falada byl mlčenlivým svědkem toho zločinného chování. Pak jely dál, až konečně dorazily na královský zámek.

Tam je přivítali s jásotem a radostí, sám princ jim vyšel vstříc, pomohl komorné z koně, protože si myslel, že je to jeho nevěsta, a vedl si ji po schodech vzhůru; princezny si nikdo ani nevšimnul, zůstala stát dole pod schody a bezradně se rozhlížela. Starý král, který shlížel z okna, ji tam uviděl a velmi se podivil, byla tak křehká, jemná a krásná; vešel do hodovní síně a zeptal se nevěsty na tu, která stojí dole na dvoře, kdopak to je. „Ale jen jedna komorná, vzala jsem ji na cestu, aby mi rychleji ubíhala, dejte si nějakou práci, ať tu nezahálí!“ Ale král pro ni neměl žádnou práci, až nakonec rozhodl: „Mám tu malého chlapce, který pase husy, tomu by mohla pomáhat.“ Chlapec se jmenoval Ječmínek a tomu měla princezna pomáhat pást husy.

Druhého dne pravila komorná princi: „Milovaný manželi, splníte mi jedno přání?“ On odvětil: „Jistě, má milovaná.“ „Nechejte zavolat řezníka a toho koně, na kterém jsem přijela, nechejte porazit, začíná jankovatět!“ Komorná se totiž děsila toho, že by Falada mohl promluvit. Když se princezna dozvěděla, že Falada má umřít, tu zašla ve vši tajnosti za řezníkem a zaplatila mu zlatem za jednu malou službičku. Měl přibít Faladovu hlavu nad Půlnoční bránu, kudy chodila každé ráno na pastvu. A řezník slib splnil, utal koni hlavu a přibil ji nad bránu.

Druhý den ráno, když s Ječmínkem hnali Půlnoční bránou husy na pastvu, princezna si povzdechla: „Ubohý Falado, nad Půlnoční bránou přibitý.“ A koňská hlava jí odvětila: „Panno královničko, co

kráčíš k půlnoci, kdyby tvá matka věděla, že tě vydala zlé moci, srdce by jí puklo žalem.“ Když přišli na pastvu, posadila se dívka do trávy a rozpustila si své zlaté vlasy. Když to Ječmínek viděl, chtěl si jich pár vytrhnout. Tu princezna zvolala: „Větríku, větríku, pospíchej, Ječmínekův klobouk unášeš, za ním honí se lukami at', než vlasy spletu, pak mu jej vrať!“ A tu zavanul silný vítr, shodil Ječmínekovi klobouček a hnal ho po zemi a chlapec za ním musel volky nevolky běžet. Než ho dohnal, měla princezna vlasy učesány a zapleteny, takže si musel na zlato nechat zajít chuť! To ho pohněvalo a už si dívky nevšímal; a tak pásli husy mlčky až do večera, pak šli domů.

Druhého rána, když procházeli Půlnoční bránou, dívka pravila: „Ubohý Falado, nad Půlnoční bránou přibitý.“ A koňská hlava jí odvětila: „Panno královničko, co kráčíš k půlnoci, kdyby tvá matka věděla, že tě vydala zlé moci, srdce by jí puklo žalem.“ A když si v polích na louce sedla a začala si česat vlasy a Ječmínek ji zase chtěl nějaké vytrhnout, tu rychle zavolala: „Větríku, větríku, pospíchej, Ječmínekův klobouk unášeš, za ním honí se lukami at', než vlasy spletu, pak mu jej vrať!“ Tu opět zavanul vítr a strhnul mu klobouček z hlavy a on za ním zase musel běhat; když přišel konečně zpět, měla své krásné zlaté vlasy zase upraveny, a nemohl ji žádný vytrhnout; a pak pásli husy, dokud nenastal večer.

Ale večer, když přišli domů, šel Ječmínek ke starému králi a pravil: „S tou dívkou už pást husy nechci!“ „Pročpak ne?“ zeptal se král. „Protože mne celý den zlobí.“ Tu mu král poručil, aby mu vypověděl vše, jak to celý den chodí. Ječmínek pravil: „Ráno, když jdeme s husami Půlnoční bránou, mluví s tou koňskou hlavou: „Ubohý Falado, nad Půlnoční bránou přibitý.“ A koňská hlava jí odvěti: „Panno královničko, co kráčíš k půlnoci, kdyby tvá matka věděla, že tě vydala zlé moci, srdce by jí puklo žalem.“ A pak Ječmínek dál vyprávěl, jak to chodí na husí pastvě, jak mu vítr shazuje klobouček a on ho musí honit po polích.

Tu mu král poručil, aby i příštího dne vyhnali husy na pastvu; a on sám, když nastalo ráno, se ukryl v Půlnoční bráně a slyšel, jak husopaska mluví s Faladou. A pak šel král na pole a ukryl se na louce za jeden keř. Na vlastní oči viděl, jak husopaska s pasáčkem přihnali husy, a jak si po malé chvíli sedla do trávy a rozpustila vlasy, které jí zářily na slunci. Po chvíli zvolala: „Větríku, větríku, pospíchej, Ječmínekův klobouk unášeš, za ním honí se lukami at', než vlasy spletu, pak mu jej vrať!“ Tu zavál vítr a vzal Ječmínekovi z hlavy klobouček, musel za ním utíkat a děvečka se zatím učesala a spletla si lokny.

Když se večer husopaska vrátila domů, zavolal si ji král stranou a zeptal se jí, proč to všechno dělala. „Nesmím a nemohu vám nic říci, pane králi, neboť jsem při Bohu všemohoucím přísahala, že to neprozradím, jinak bych přišla o život.“ Král ji přemlouval, ale ona se nedala pohnout, až nakonec řekl: „Mne to tedy říci nemůžeš, ale mohla bys sis postěžovat třeba peci!“ a odešel pryč. Tak si princezna vlezla do pece a začala v ní plakat a naříkat: „Sedím tu celým světem opuštěná, já ubohá královská dcera, komornou má můj princ po svém boku a mě mají za husopasku! Kdyby to moje matka věděla, srdce by jí žalem puklo.“ Král ale zůstal stát venku za pecí, a tak slyšel všechno, co řekla. Pak vešel opět dovnitř a poručil dívce vyjít z pece ven. Nechal ji obléci do královských šatů a rázem jakoby vyšla hvězda, tak vám byla krásná.

Starý král zavolal syna a vyjevil mu, že má po bodu falešnou ženu, že to je jen komorná, ta pravá stojí tady vedle něj. Princ byl ze srdce rád, když viděl dívčinu krásu a ctnost. Nechali vystrojit obrovskou hostinu a sezvali na ni hosty. Ženich seděl uprostřed, z jedné strany komorná, z druhé princezna, kterou zaslepená komorná v těch nádherných šatech nepoznala. Když pojedli a popili a byli v dobrém rozmaru, dal starý král komorné hádanku, jaký trest si zaslouží ten, kdo vládce tak a tak obelže; i vyprávěl jí celý příběh. „Jaký trest si takový člověk zaslouží?“ odsekla falešná nevěsta: „Nahého jej zavřete do sudu naplněného hřebíky a jehlami, pak dejte zapřáhnout dva bělouše, at' ten sud vláčejí ulicemi královského města, dokud ten hříšník nevyпустí duši!“ „Sama jsi o svém osudu rozhodla!“ řekl král. „A tak se ti také stane!“

A když byl ten trest vykonán, oženil se mladý král se svou pravou nevěstou; a oba pak vládli říši spravedlivě a žili v bázni boží. [pozn1]

Poznámka 1 - Lidová pohádka „Die Gänsemagd“ (KHM 89) je z rozsáhlé sbírky pohádek bratří

Grimmů „Kinder-und Hausmärchen“ (1812-15, 1822, 1857). Z němčiny pro vaše potěšení přeložila a pro vaši radost převyprávěla Jitka Vlk Martináková.

www.pohadky.org - server plný pohádek pro malé i velké.

Licence Creative Commons 3.0 - Uvedte autora(BY)-Nevyuzivejte dilo komercne(NC)-Zachovejte licenci(SA)

Webmaster: Petr Macek (webmaster@pohadky.org)

Texty: Jitka Martináková